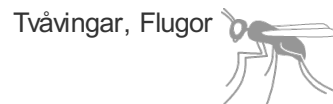

Clitellaria ehippium

Myrvapenfluga

NE NA LC DD NT **VU** EN CR RE

Sårbar (VU)
B2ac(iv)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Diptera (tvåvingar), **Familj:** Stratiomyidae (vapenflugor), **Släkte:** *Clitellaria*, **Art:** *Clitellaria ehippium* - myrvapenfluga (Fabricius, 1775) **Synonymer:**

Kännetecken

Myrvapenflugan är en omiskännlig stor fluga 10–12 mm lång med bred bakkropp och långa svartbruna vingar. Kropp och ben är glänsande svarta. Mellankroppen är på ryggsidan täckt av en tät brunröd hårfilt som är mycket iögonfallande. Den är beväpnad med ett vasst utskott framför vingfästena och skutellen har ett par uppåt/bakåtriktade grova tornar. Bakkroppen är nästan lika bred som lång, svart hos honan och mer bruntonad hos hanen.

Utbredning och status

En i Nordeuropa mycket sällsynt art, som upptäcktes i Sverige 1849 i Ålem i Småland. Arten återfanns senare på samma lokal 1960. I Sverige finns sporadiska fynd från Skåne i söder till Västerbotten i norr. Festa lokalerna finns på Öland där den har påträffats på sex lokaler, senast observerad i Algutsrum. Från de övriga nordiska länderna är ett gammalt fynd känt i Norge, Oslo 1844, där den betraktats som utdöd (Falck & Greve 1990), men arten är nyligen återfunnen i Oslo-trakten, Nesodden k:n, 2005 (Gammelmo & Lønnve 2006). Från Danmark och Finland är arten inte känd. Den har tidigare rapporterats från Storbritannien, men denna 1800-talsuppgift från Kent har bedömts som tveksam (Stubbs & Drake 2001). Utbredningen omfattar i övrigt Mellaneuropa från Spanien och Frankrike till södra Ryssland och Turkiet med nordgräns i Skandinavien, Lettland och centrala delen av europeiska Ryssland.

Ekologi

Larven utvecklas i bona av blanksvart trämyra *Lasius fuliginosus*, möjligen också hos *Formica*-arter. Fynd från bl.a. Uppland och Småland tyder på detta. Larvutvecklingen varar troligen tre år. Den fullvuxna larven lämnar boet och förpuppas i närheten. Den fullbildade flugan är trög och sitter länge på blad eller stammar. Flygtiden infaller från maj till juli (Rozkosny 1973), sannolikt baserat på mellaneuropeiska förhållanden, de svenska fynden är gjorda mellan 10/6 och 3/7. I Halltorp på Öland har den iakttagits sittande ”med vibrerande vingar ovan bo av *L. fuliginosus*” (A. Jansson, opubl.). Bon av värdarten *L. fuliginosus* har påträffats på en mängd olika trädslag huvudsakligen, både i solexponerade lägen som i hagmarksträd och i kraftigt beskuggade bestånd som alsumpskog. Gemensamt är att träden är innanmurkna och att det finns stamhåligheter. Myrvapenflugan är avsevärt mera kräsen än så och föredrar i våra trakter sannolikt endast bon i mycket gynnsamma lägen med både varmt lokalklimat och mikroklimat.

Hot

Utrensnings av äldre och ihåliga träd i hagmarksmiljöer, alléer, parker och skogsbryn minskar livsmiljön blanksvart trämyra och därigenom förekomsten av myrvapenflugan.

Åtgärder

Generellt skydd av hålträd och äldre lövträd i klimatiskt gynnsamma miljöer medför större möjligheter för trämyran att etablera samhällen lämpliga som bon också för myrvapenflugan.

Litteratur

- Falck, M. & Greve, L. 1990. Records of Stratiomyidae (Diptera) from south-east Norway, with some notes on the species. *Fauna Norv.*, Ser. B. 37: 101–104.
- Gammelmo, Ø. & Lønnve, O. J. 2006. *Clitellaria ephippium* (Fabricius, 1775) (Diptera, Stratiomyidae) rediscovered in Norway. *Norw. J. Entomol.* 53: 21–22.
- Rozkosny, R. 1973. The Stratiomyioidea (Diptera) of Fennoscandia and Denmark. *Fauna Ent. Scand.* 1: 99–100.
- Stubbs, A.E. & Drake M. 2001. *British soldierflies and their allies*. British Entomological and Natural History Society. Dorset.
- Zetterstedt, J. W. 1850. *Diptera Scandinaviae*. IX: 3709–3710.
- Zetterstedt, J. W. 1855. *Diptera Scandinaviae*. XII: 4555.

Författare

Hugo Andersson 1993. Rev. Björn Cederberg & Roger Engelmark 2006. © ArtDatabanken, SLU 2006.